



PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. št. 315 - Cena 4.- lire Postnina placana v gotovini Spedizione in abbon. postale

TRST, sreda, 12. junija 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-1
Tel. št. 93306 93807, 93808 Kokopisi se ne vračajo

ENO LETO demokracije št. 11

Pred enim letom, 12. junija 1945. je naše ljudstvo doživelovalo dogodka: umik naše vojske in prevzem oblasti po anglo-ameriških četah v coni A. pri dogodek, ki je naše ljudstvo začudenjem, drugega začudenjem. Naša vojska je bila žalost, saj je naše ljudstvo poslalo v svojo vojsko neštečo svojih najboljših sil. Mnogi od njih niso učakali svobode: junaško so padli za domovino, ki so jo z vratljimi samozavajenjem ljubili vso dolgo do italijanske demokratice in fašističke okupacije.

In na same to, Danes je vprav antifašistično ljudstvo Julijanske krajine in Trsta izpostavljeno najrazličnejšim napadom s strani šovinističnih ostankov fašistične preteklosti, ki si v odredbu št. 11 nasi svojo moralno oporo, na drugi strani pa je ista odredba hotel dvingati pomeni njihovega delovanja in jim vsaj navidezno dati mednarodno prednost, kar bi iz vprašanja Julijanske krajine in Trsta moralno ustvaril najbolj zapleteno mednarodno vprašanje, v izključno korist onih, ki ne stope na stališču pravice tu-kajšnjega prebivalstva samega.

Tak je dejanski položaj: Nihče ne more dolžiti našega ljudstva, da odklanja sodelovanja. Ker je naše ljudstvo sodelovalo z zavezniški, so danes naši vasi porušene, naša družine brez družinskega poglavjarja, brez mater, brez otrok, vsega tega pa naše ljudstvo in pretrpelo, da bi danes moglo obdravati odredbo št. 11, ki predstavlja pokopališče njegove svobode. Odredbi št. 11, in samote odredbi, ki se imamo zahtevali, je danes njihovo stalni predstavnik, ki trdite odgovarja resnici, niti nam ni znano, zakaj se je spremeno mnenje angleškega vojaka; mi vemo samo eno: naše stališče do angleškega in ameriškega vojaka se tudi po enem letu zavezniške vojske uprave, ki se nase ljudstvo ni na jasnom gledu nujnosti tega dogodka.

Rekli so nam, da so angleški vojaki prišli v Trst s stoletno simpatijo za naše upravljene zahute in s stoletno antipatično do Italije, a da je danes njihovo stališče drugačno. Mi ne vemo, kolikor ta trditev odgovarja resnici, niti nam ni znano, zakaj se je spremeno mnenje angleškega vojaka; mi vemo samo eno: naše stališče do angleškega in ameriškega vojaka se tudi po enem letu zavezniške vojske uprave ni spremeno v ničemer. Tudi danes smatra naše ljudstvo angleške in ameriške vojake za svoje zavezniške, za soborce, ki se prejavljajo svojo kriji v skupini borbi za iste svobode, enakopravnosti in bratstva med narodi. To je nesporna resnica, ki velja že danes v vsem svojem obsegu, kljub razložanju, ki ga je enoletna nedemokratična praksa zavezniške vojske uprave prinesla našemu ljudstvu.

Naše ljudstvo ne pozna hina-

ščine, odkritosrčno je v svoji ljubezni v svojem sovraštvi: ja-

mo pove svoje mnenje, odločno-

brani svoje pravice, pa če mu po-

nuditi sladkor ali mu grozis s

palico; naše ljudstvo pa bo ni-

koli seglo po sredstvih degenera-

ranga, machiavellizma, na pod-

lagi katerega lahko istodobno

hvalili ali blatišči isto osebo, kakor

ti pa kaže trenutni položaj all

tevja trecutna korist. Ne, tega naše ljudstvo ne pozna, ker je

njegova srčna kultura mnogo več vredna, karovske preveč opevana «dvatisočetna» kultura,

ki v praksi nikoli ne drži svoje besede.

Naše ljudstvo pa je svojo be-

sedo dalo enkrat za vselej in ji bo

ostalo zvesto do konca. Naše lju-

dstvo ni spremeno svojega stališča

do zavezniških, ker ga eno-

stavno ne more spremeni:

Naše ljudstvo je bilo, je ostane za-

vezniško ljudstvo, ki nikomur n'i-

dolguje, enako med ena-

ki, zmagovalo med zmago-

valec.

Tako stope stvari. Kje tiči to-

vrak, da odnosaji med na-

še ljudstvom, njegovimi zakon-

nitimi predstavniki na eni strani

in organi Zavezniške vojske uprave na drugi strani, niso tako

čakršni bi morali biti med enakopravnimi zavezniški. Kje

tu vrek, da med našim lju-

dstvom in Zavezniško vojsko uprave ni enega sodelovanja, ki bi

moral biti med zavezniškimi na-

rodji?

Dogovor je na dlanu. Odnošaj-

med našim ljudstvom in Zavezni-

ško vojsko upravo niso takci, kot

bi morali biti, ker naša Zavezniška vojska uprava, odnosno tisti, ki so naša pod Zavezniško vo-

jsko upravo hoteli spraviti, ima-

ja za privesek poražene Italije,

ne pa za enakopravni zavezniški

narod, ki je sam z lastnimi sila-

mi opravil s fašizmom v Julijski krajini in ram v Julijski krajini pomestil tudi z nazismom. Zato

so, klub vsemu, izdali znano od-

redbo št. 11, na podlagi katere

se vzpostavlja od zgornj nov u-

pravni aparativ, v katerem so lah-

ko sicer tudi Slovenci, a samo

katerega funkcionalni Zavezniški vo-

jski upravi in nobenim prime-

ru po kateri zastopnik svojega na-

roda. Zavezniški vojski uprava

jih postavlja in odstavlja;

ona jih predpisuje kompetence

in daje amernice; Zavezniški vo-

jski upravi in sami nje so od-

govorni za opravljeno delo. Vse

po podjetju, češ da naši Na-

rodno osvobodilni odbori niso iz-

raz volje našega ljudstva, ampak

vsi vselej.

Po enem letu se je Zavezniška

vojska uprava moralno prepriča-

ti da naši osvobodilni odbori

zadajo edina ljudska oblast, vzniki-

lju ljudstva samoga. In samo s te-

mi odbori je bilo mogoče sodelo-

vanje. Zato je jasno, da naši Na-

rodno osvobodilni odbori niso iz-

raz volje našega ljudstva, ampak

vsi vselej.

Naši odbori, ki so vsi Miha-

jlovičevi oddelek in njegovi

oddeleki v "bibil tričeli na nje-

gov" način splošen napad na par-

tnizm.

Odbotnica nato navaja Številne

sodelovanja. Če hočemo sodelo-

vati, moramo

biti vsaj v

dveh; odredba

št. 11 pa pozna

samo funkcio-

natorje.

narje Zavezniške vojske uprave.

Tako imamo v slovenških in

nekaterih italijanskih krajih anglo-

ameriške guvernerje, v mestih

pa italijanske conske in mestne

svete, kjer sede nekateri Italijani,

ki proti protestirajo proti dvojev-

čini, napisom, proti vrtniti

pravice žrtvam fašističnega nasilja,

ki jih močno skrbijo sloven-

ške sole v vse res ljudske man-

festacije, ki se ogrevajo za italij-

anstovske zemlje itd.; a

ljudstvo je odšoto.

In na same to, Danes je vprav

antifašistično ljudstvo Julijanske

krajine in Trsta izpostavljeno

najrazličnejšim napadom s

strani šovinističnih ostankov fašistične

preteklosti, ki si v odredbu št. 11

nasi svojo moralno oporo, na

drugi strani pa je ista odredba

hotela dvingati pomeni njihovega

delovanja in jim vsaj navidezno

dati mednarodno prednost, kar

bi izvlekelo vse pravice, govor-

ti po vsej možnosti.

Francoski tednik "Le Temps"

predstavlja je objavil te dni čla-

nek o našem velikem vprašanju

na tisoce v tisoč Slovencov in

Hrvatov v Trstu ter

Pokrajinski izvršni

odredbi št. 11.

Francoski tednik "Le Temps"

predstavlja je objavil te dni čla-

nek o našem velikem vprašanju

na tisoce v tisoč Slovencov in

Hrvatov v Trstu ter

Pokrajinski izvršni

odredbi št. 11.

Francoski tednik "Le Temps"

predstavlja je objavil te dni čla-

nek o našem velikem vprašanju

na tisoce v tisoč Slovencov in

Hrvatov v Trstu ter

Pokrajinski izvršni

odredbi št. 11.

Francoski tednik "Le Temps"

predstavlja je objavil te dni čla-

nek o našem velikem vpraš

